

Hvordan sikres en bæredygtig udvikling på socialområdet?

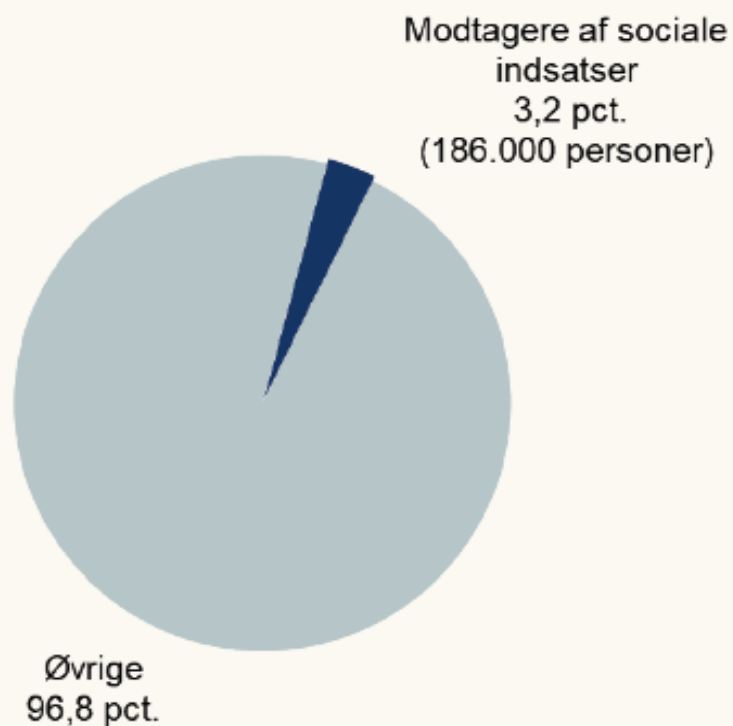
Torben Tranæs
VIVE

KØF 2023
torsdag den 12. januar 2023

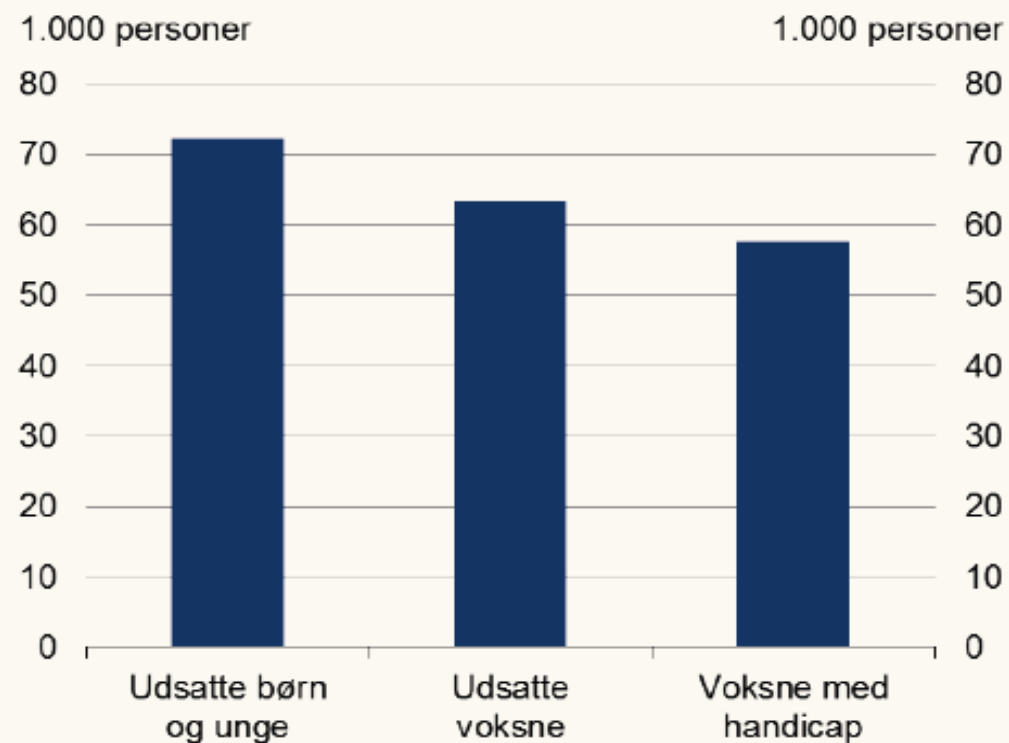
Socialområdet i Danmark

- Hvor mange og hvem får hjælp og støtte?

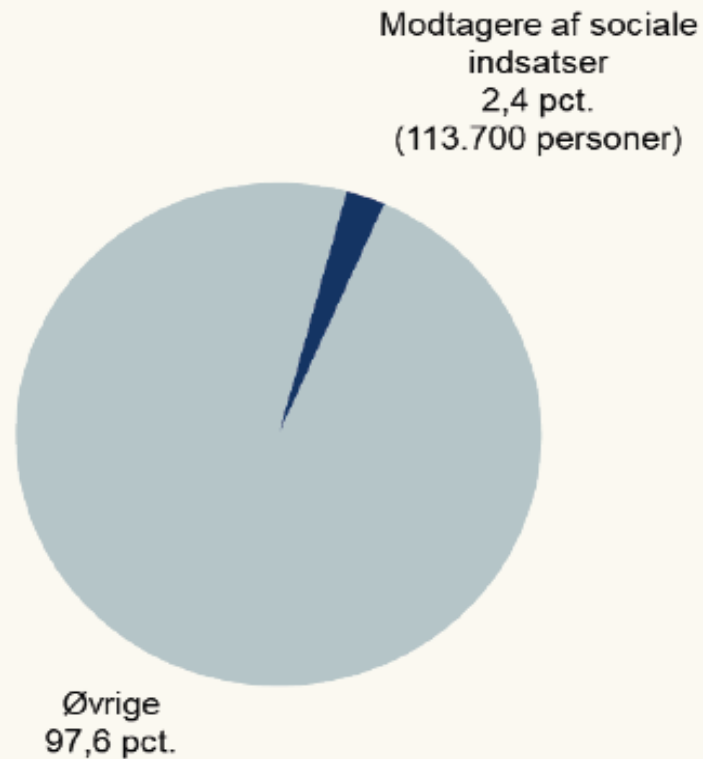
Andel af befolkningen, der modtager sociale indsatser efter serviceloven, 2020

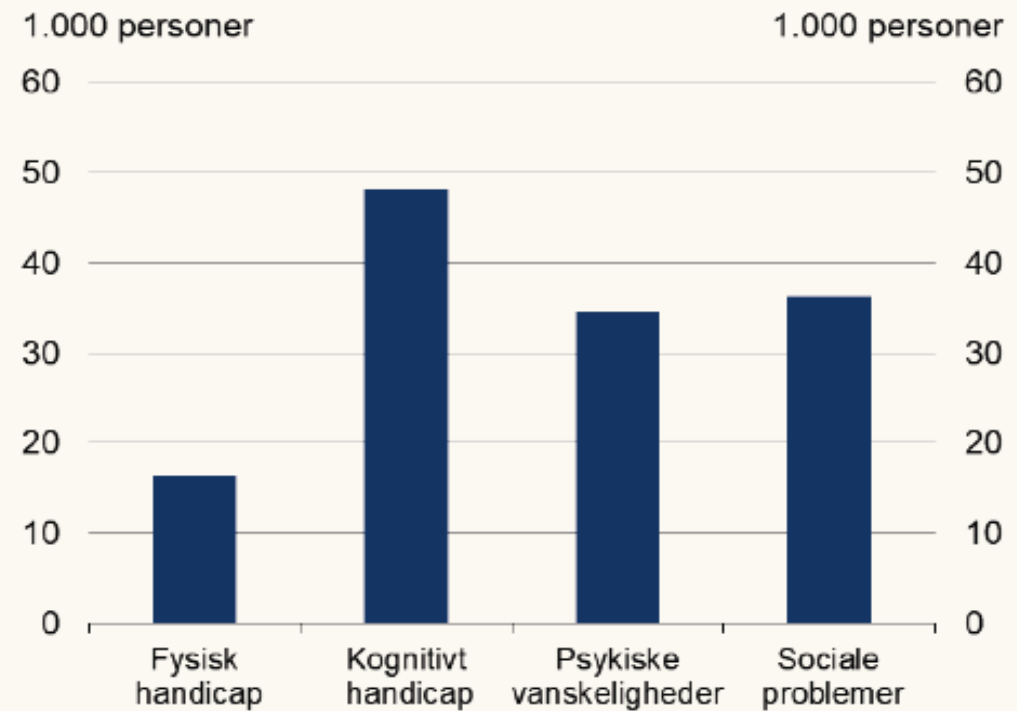
Antal modtagere af sociale indsatser efter serviceloven, opdelt efter målgruppe, 2020

Modtagere af sociale indsatser på voksenområdet, 2020

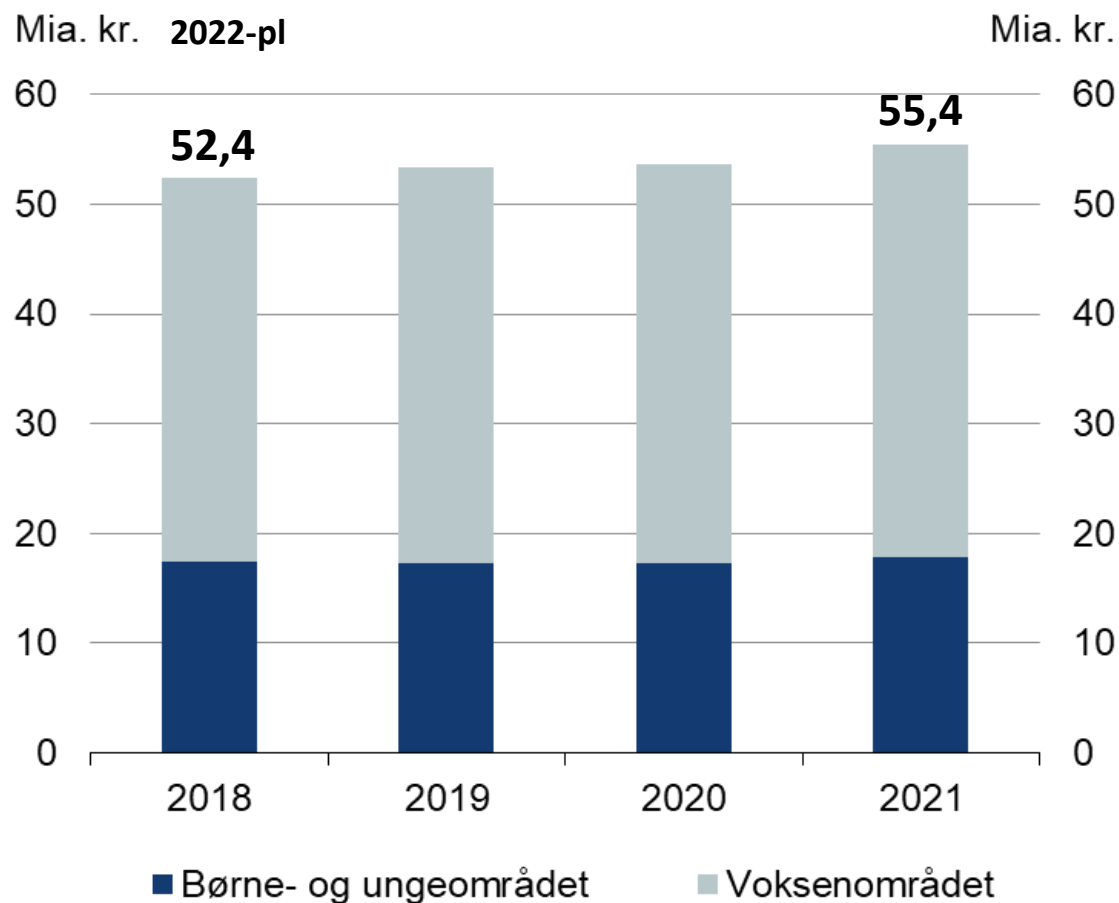
Modtagere af sociale indsatser på voksenområdet efter målgruppe, 2020

Udviklingen i udgifterne 2018-2021

Udgifterne til de sociale indsatser?

EKSPERTUDVALGET PÅ
SOCIALOMRÅDET

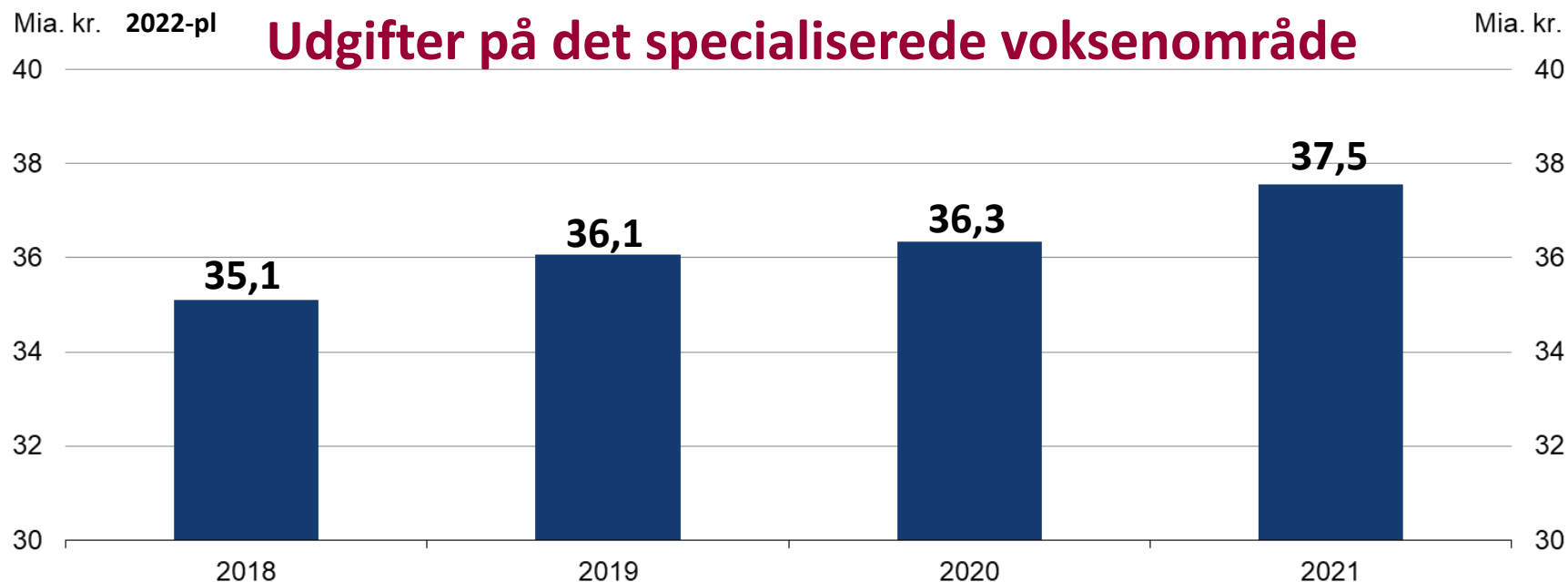

Udgifter stiger med 3 mia. kr. – én mia. om året - fra 2018 til 2021

Stigning på knap 6%

Velstandskorrektion: ca. 1,5%

Stærkt stigende udgifter - navnligt på voksenområdet

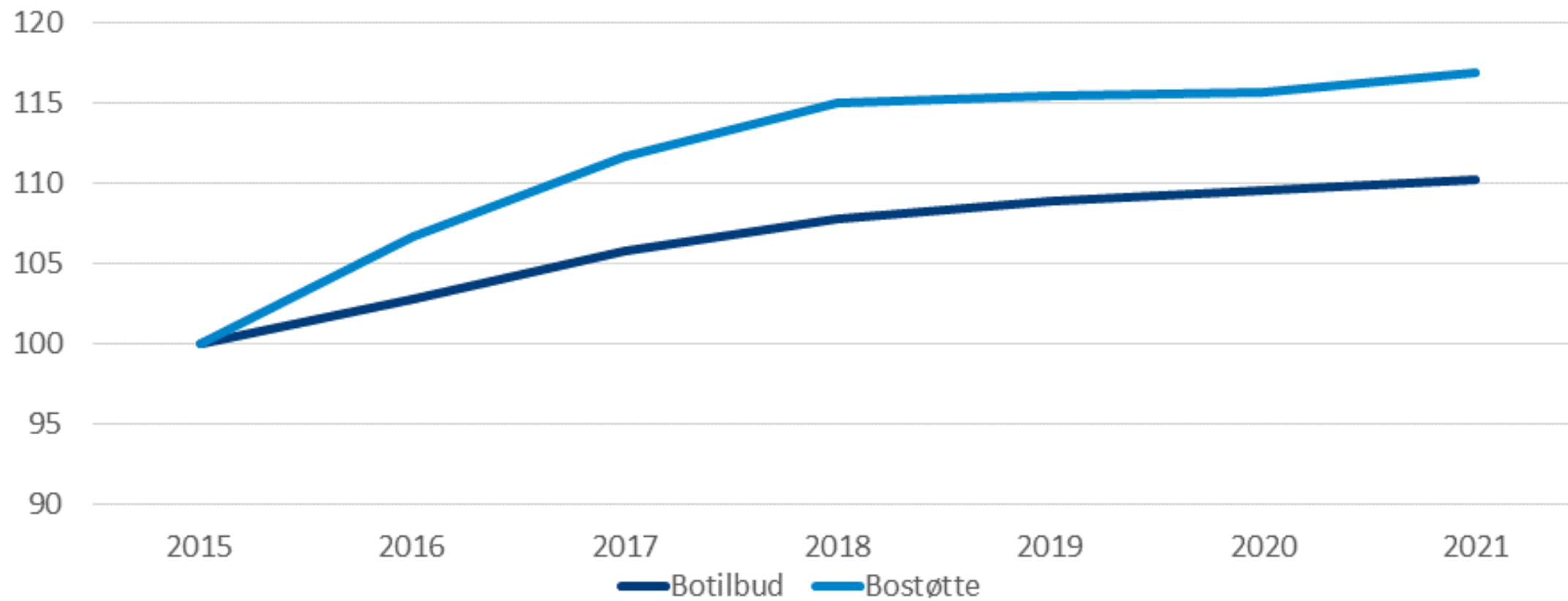
Voksenområdet: Stigning på 2,4 mia. kr. fra 2018 til 2021, svarende til 7%

Børne- og ungeområdet: Stiger 0,5 mia. kr. fra 17,3 til 17,8 mia. kr. fra 2018 til 2021, svarende til en stigning på 3%

Antallet af modtagere er stagneret på landsplan efter 2018

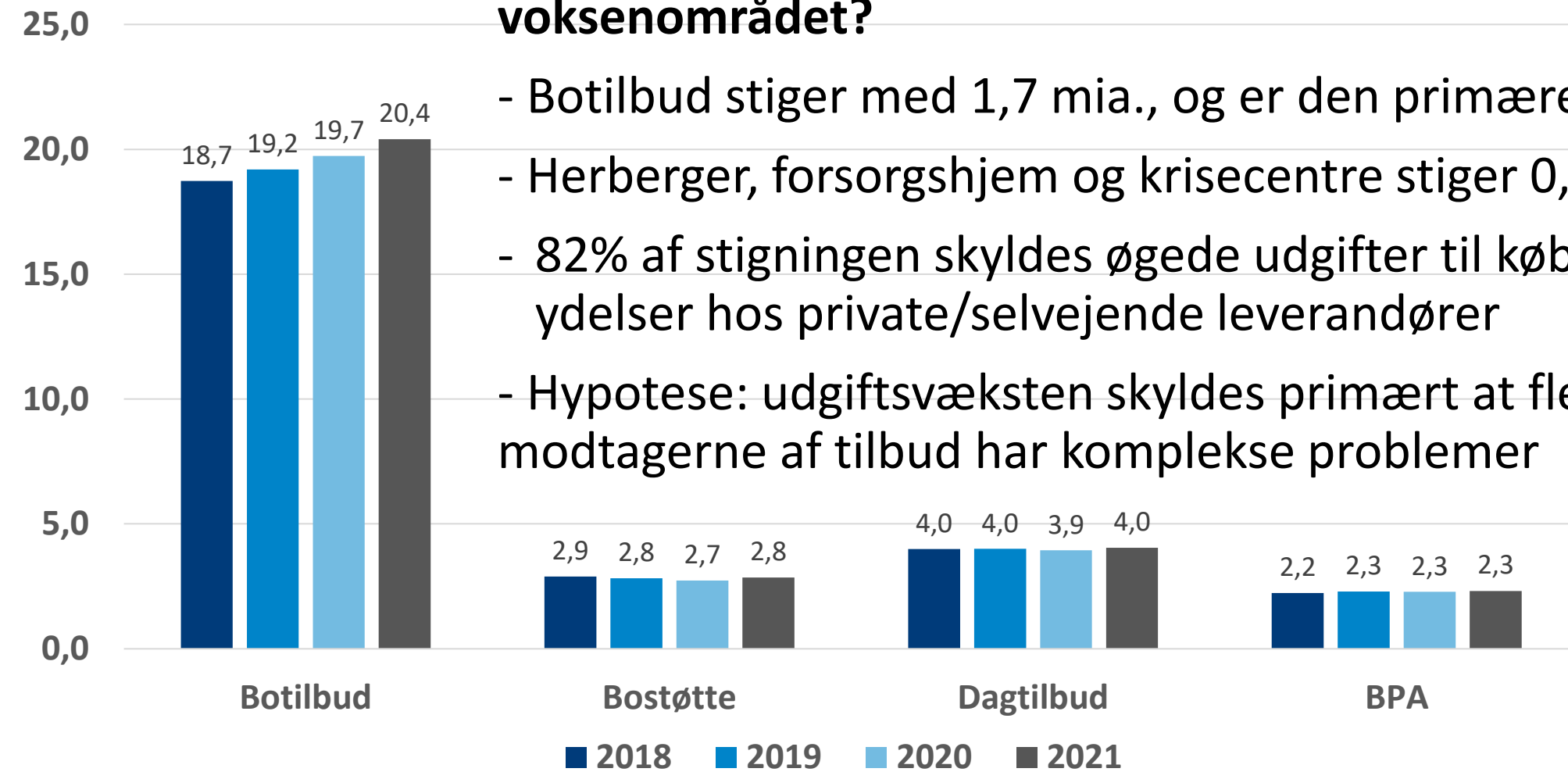
EKSPERTUDVALGET PÅ
SOCIALOMRÅDET

Antal fuldstidsmodtagere,
indekseret

Botilbuddene driver udviklingen i udgifterne

Mia. kr. 22 pl

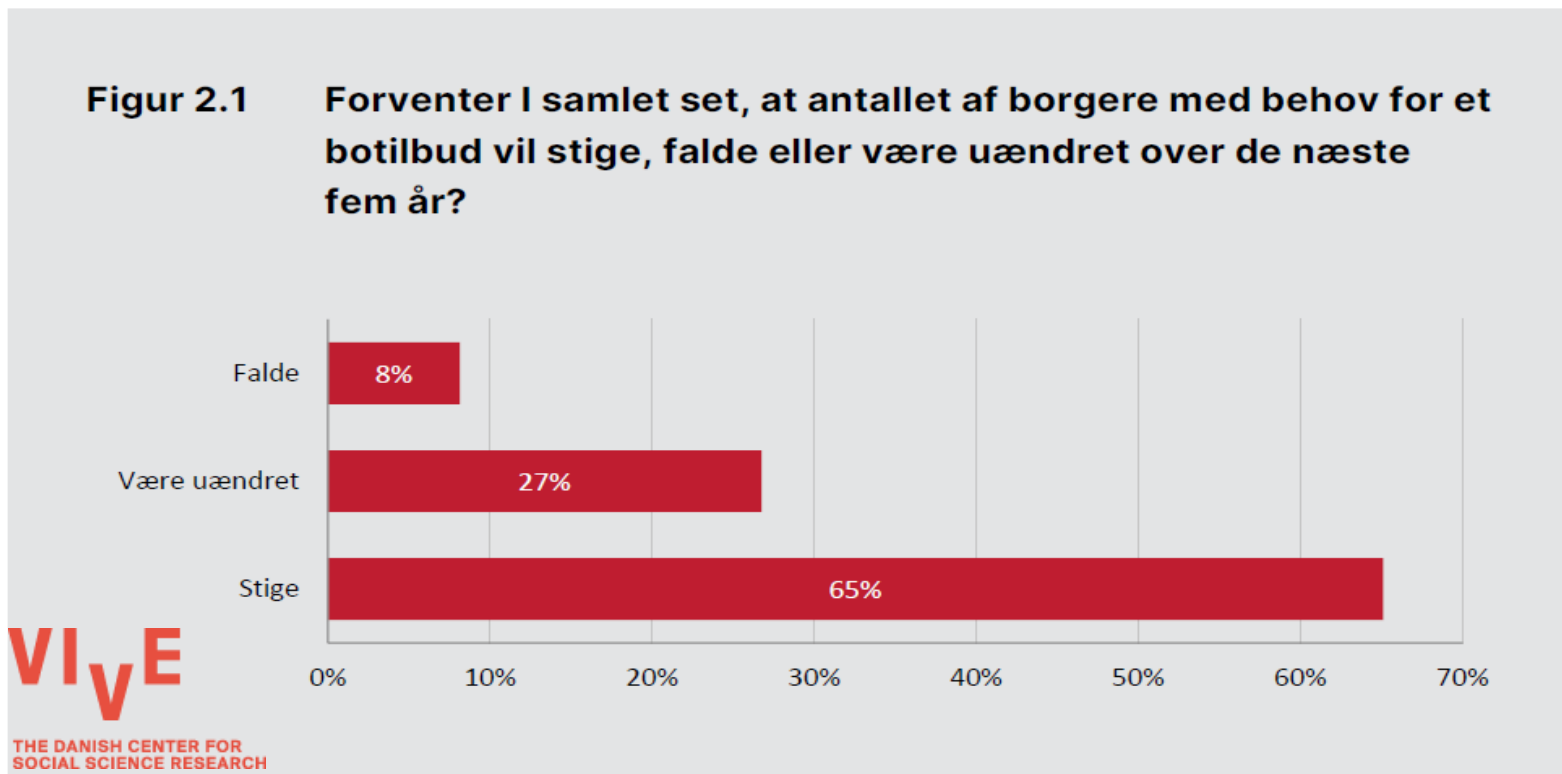

Hvad ligger bag stigningen på de 2,4 mia. kr. på voksenområdet?

- Botilbud stiger med 1,7 mia., og er den primære kilde
- Herberger, forsorgshjem og krisecentre stiger 0,5 mia.
- 82% af stigningen skyldes øgede udgifter til køb af ydelser hos private/selvejende leverandører
- Hypotese: udgiftsvæksten skyldes primært at flere af modtagerne af tilbud har komplekse problemer

Stigningen forventes at fortsætte

- Kommunernes forventninger for de kommende 5 år:

Andel som forventer øget efterspørgsel på følgende områder:

Autisme: 95%

Socialpsykiatrisk: 65%

Hjerneskade: 29%

Fysisk handicap: 15%

Udviklingshæmning: 14%

- 65% af kommunerne forventer stigende udgifter - og navnlig på de mere komplekse områder

Hvordan sikres en social og økonomisk bæredygtig udvikling?

- De centrale styringsudfordringer, og
- løsningsveje

Centrale styringsudfordringer

EKSPERTUDVALGET PÅ
SOCIALOMRÅDET

1. Blandede Styringslogikker

- Lovgivning og konventioner for det specialiserede socialområde handler om rettigheder og om at opfylde menneskelige "behov"
- Standarderne på de øvrige velfærdsområder handler om "almindelige" politiske prioriteringer af et ønsket serviceniveau

Spørgsmål: Hvad er konsekvensen af dette i en virkelighed med givne budgetter?

2. Kapacitetsplanlægning med blind makker

- Anlægslofter, fri etableringsret og selvmøderprincippet

Spørgsmål: Er incitamenter og frihedsgrader hensigtsmæssige?

Løsningsveje

1. Strukturelle ændringer og prioriteringer inden for det specialiserede område

2. Ændret prioritering mellem det specialiserede område og de øvrige velfærdsområder

3. Mindre marginalisering i samfundet (det lange sigte)

- Mere helhedsorienteret tilgang til tilsyn
- Kvalitetsstandarder og målsætninger baseret på klart politisk mandat
- Bedre mulighed for langsigtet og koordineret planlægning af kapaciteten

Det specialiserede område vil kunne fortrænge service på de øvrige velfærdsområder som dagtilbud, skole, ældrepleje, mv.

=> prioritering ude af politikernes hænder

Forebyggelse og effektive indsatser, og mere inkluderende fællesskaber (arbejde, skole, fritidsliv)

⇒ afgørende for en **social** og **økonomisk** bæredygtig udvikling på socialområdet

Konklusion - socialområdet under pres

- Udgifterne til det specialiserede område stiger - forventes at stige fremover
- Socialområdet er udfordret udefra og indefra:
 - Flere komplekse sager, og rammer står ind i mellem i vejen for fokus på borgernes livskvalitet
- Kommunerne har få frihedsgrader i valg af løsninger:
 - Blandede styringslogikker, og problemer med planlægning af kapacitet => på sigt kan det specialiserede område fortrænge øvrig velfærd - bag om ryggen på politikerne

Løsningsveje -> **en økonomisk og social bæredygtig udvikling**

- Bedre rammer for prioritering inkl. arbejdsdelingen med tilsynene; klart sprog for progression i livsmestring og livskvalitet;
- kvalitetsstandarder baseret på klart politisk mandat
- Bedre forebyggelse og sociale indsatser; fokus på kerneopgaverne, socialfaglighed og professionel dømmekraft, og mere inkluderende fællesskaber generelt i samfundet

Tak for ordet!